

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 12.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 1 September 1908.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonsspris 20 öre pr petitrad.

28 Årg.

Albert Ranft

Kgl. teaterns nye chef.

årt första nummer för i år innehöll porträtter af en afgående operachef och hans efterträdare som Kgl. teaterns styresman, nämligen af öfverintendenten Ax. Burén och grosshandlaren Arthur Thiel, hvilken dock för sin affärsverksamhets skull endast kunde stanna vid direktörsskapet längre än till vårterminens slut. Redan förut ha vi nämnt att till operans nye chef med denna säsongs början blifvit utnämnd direktör Albert Ranft, som förut visat sig med kraftig hand kunna styra ej mindre än sex andra hufvudstadsteatrar, att icke tala om hans i landsorten verkande operett-trupp. Att dermed Kgl. teatern vunnit en erfaren och rutinerad chef kan således ej bestridas, och vi kunna tillägga att han i sin teaterledning visat en humanitet, som lofvar godt äfven för operans öden, hvilka han nog torde komma att länka på ett sätt som utesluter sådana stridigheter och missförhållanden, som blifva så ödesdigra för såväl den gamla styrelsen, som sjelfva institutionen.

Man kan räkna den nye ledaren till stor förtjänst att förutvarande personal vid operan bibehållits, och att han till och med ökat gagen för dem som mest deraf varit i behof. I regien ha några nya krafter tillkommit, hvilka torde lända det hela till fromma, och i afseende på inöfningen har en ny regim inträdt, som medför en snabbhet, hvarigenom man har att förvänta en större omvexling i repertoaren och

dennas uppfriskande med flera nyheter än som förut erbjudits. En frukt här af är att, mot vanan, säsongen öppnades med framförande af en betydande nyhet, Puccinis »Madame Butterfly».

Direktör Ranft, som ärligen brukat företaga resor till utlandet för att lära känna pjäser hvarmed han kunnat rikta sina teatrar repertoar, lär redan för ett år sedan ha på en utländsk scen gjort bekantskap med »Madame Butterfly» och funnit så stort behag i operan, att han varit betänkt på att uppsätta densamma på Oscarsteatern. Han hade förut för fem år sedan gjort ett storverk i operaväg med framförandet af Charpentiers »Louise» på Svenska teatern i fullt värdig uppsättning och med förfjenstfull framställning i öfrigt.

Att han nu, disponerande öfver Kgl. operans krafter, började sitt chefskap med presenterande af en sådan nyhet som Puccinis senaste opera är förklarligt nog. Det torde ej dröja mer än en månad förr än en andra nyhet för oss går öfver operascenen, nämligen d'Alberts två-aktsopera »Tiefland», som gjort stor lycka i Tyskland, och för denna säsong har man troligen också att vänta ett större musikdrama af italienaren Umberto Giordano, »Andrea Chenier», med underhållande handling från franska revolutionens tid och anslående musik.

Till det porträtt af den nye operachefen, hvilket illustrerar detta nummer, bifoga vi nu några biografiska notiser om honom.

Albert Adam Ranft föddes i Stockholm den 23 nov. 1858. Han var knappt 17 år när han begynte beträda »de bräder som föreställa världen». Efter att en kort tid ha varit elev vid de kungl. teaternas elevskola blef han som skådespelare anställd först vid Tivanders sedan vid Otterströms sällskap och der efter vid Södra och Mindre teatern i Stockholm, tills han 1882 tog anställning hos August Lindberg, hvars sällskap han från hösten 1884 sjelf öfvertog. Till 1886 var han nu i landsorten ledare för egen trupp. Från hösten 1886 tjänstgjorde han som skådespelare och regissör för komedier och lustspel vid Stora teatern i Göteborg under Lorenz Lundgrens direktörskap. Här stannade han till 1890 och var sedan 1890—92 tillhörig Selanders sällskap. Han bildade derpå egen trupp och var 1892—93 direktör

Albert Ranft.

för Stora teatern i Göteborg äfvensom för ett resande sällskap. Från 1892 har dir. Ranft härstädes innehaft Djurgårdsteatern, från 1895 Vasateatern samt innehade 1895—97 Arena-teatern i cirkusbyggnaden på Djurgården. Våren 1898 inköpte Ranft för 550,000 kronor f. d. Nya (Svenska) teatern i Stockholm, der Kgl operan varit inrymd under de sju år det nya operahuset byggdes (1891—hösten 1898). År 1901 öfvertog hr Ranft den restaurerade Södra teatern och inflyttade 1906 i den nya Oscarsteatern i hörnet af Vasa- och Kungsgatorna, hvilken invigdes d. 6 dec. Sedan ett par år har äfven Östermalmsteatern lydt under hr Ranft spira.

Med sitt fördelaktiga utseende och sin lifliga natur har hr Ranft varit en god skådespelare, men såsom sådan har han på senare år icke verkat, fullt sysselsatt med ledningen af alla sina teatrar. Beträffande dessa kunna vi instämma med en hans biograf som yttrar: »Ranft har i sina företag gynnats af ovanlig framgång, betingad bl. a. af nitälskan om en i det hela god modern repertoar, talangfulla skådespelarekrafter och omsorgsfull regie». Derom vittnar särskildt hans operetteatrar men i synnerhet, ifråga om konsten i högre mening, Svenska teatern. Man har å denna äfven haft tillfälle att höra god musik, hvarpå vi kunna lemna många exempel. Här må endast påpekas Hallströms sista musikverk för scenen »Hin ondes snaror» med text af Christierson (1900) och på senaste åren Drachmanns »Gurre», musik af Hornemann, Mæsterlincks »Pelleas och Melisande» med Sibelius' musik och Strindbergs »Lycko-Pers resa», hvartill Rich. Henneberg skrivit musik. — Vid tiden för Oscars-teaterns öppnande erhöi hr Ranft till erkännande af hans förtjenster beträffande den sceniska konsten Vasaordens utmärkelse.

Vi lyckönska direktör Ranft till framgång äfven som chef för Kgl. operan, hvilken ock deraf är i behof, och hoppas att vår musikaliska publik skall med större frekvens än förut understödja hans sträfvanden, som synas riktade åt att värdigt upprätthålla vår första lyriska scen.

Från Romas horisont.

IV.

»Teatro Costanzi»: Strauss' »Sálome», etc. — »S. Carlo», Napoli, »Coréa»-m. il. konserter.

En redogörelse för det romerska musiklifvet skulle blifva så mycket mera ofullständig utan ett omnämnande af Costanzi-teaterns verksamhet, som denna under sista säsongen otvif-

velaktigt utgjort den viktigaste insatsen i det förra, till och med i ännu högre grad än förut, väl i väsentlig mån tack vare det understöd af 80,000 lire, hvarmed kommunen nu äntligen skänkt densamma ett offentligt erkännande. Emellertid nödgas oss det begränsade utrymmet till allenast en kort öfverblick af dess vackra arbete under senaste »stagione».

Vi hafva redan *) angifvit, hvilken utsökt samling af lyriska konstnärer, ifrågavarande teater haft till sitt föfogande samt gifvit en antydning om den rikhaltiga och väl valda repertoaren. Det första programmet utgjordes af Wagners »Mästersångarne» — Maëstri cantóri — i ett, speciellt för italienska artister, synnerligen förtjenstfullt utförande, hvaraf särskildt framstodo *Arturo Pessinas*, *Giuseppe de Lucas* och *Carlo Bonfantis* i allo förträffliga tolkningar af Sachs, Beckmesser och David. Dernäst hade vi tillfälle att njuta af *Livia Berlendis* beträffande både sång och spel öfverlägsna *Tosca* och *Manon* i *Puccinis* och *Massenets* resp. operor; i den förra må dessutom noteras den unge, med en präktig stämma utrustade tenoren *Alberto Dardanis* Cavaradossi och *Francesco Cigadas* Scarpia. Oaktadt *Angioletti*, i sista stund engagerad i stället för den af sjukdom förhindrade *Antônio Páoli*, ej motsvarade det honom föregångna ryktet såsom framställare af Shakspeare-Boito-Verdis hjelte, och hvarken *Gius. de Luca* samt den med honom alternerande *Franc. Cigada* eller *Carmen Melis* voro fullt vuxna Jagos och Desdémonas tacksamma, men ytterst fordrande uppgifter, verkade »Costanzis» Otello-repris, med jemväl i de mindre rollerna så goda förmågor som *Ciro Lanzi* Cassio och *Berardo Berardi-Lodovico*, i det hela särdeles anslående, icke minst på grund af den sällsynt vackra och stiltrogna uppsättningen. Härvidlag presterade den väl i Italien med hänsyn till sina »mise-en-scène'r» öfverträffade teatern något rent af »non plus ultra» med sin första novitet, *Cileas* nu senast i Genova och Messina med stor framgång gifna musikdram *Gloria* *, hvarjemte isynnerhet titel- och tenor-partierna utmärkt uppbyros af *Livia Berlendi* och *Alberto Dardani*. Enär operan uppfördes allenast några få gånger under vår bortovaro, kunna vi om dess eget värde ej yttra annat, än att dess partitur lär innehålla en hel del »págine» af stor skönhet. Större »succès» rönt ett par verkligt glänsande repriser af *Il barbiere di Siviglia* och *La favorita*. I *Rossinis* mästerverk visade sig *Fernando de Lucia*-Almaviva alltjemt mönstergiltig beträffande sitt utsökta »mezza voce» föredrag, och *Gloria Mignon* (!) *Nevada*, dotter till en ryktbar primadonna, do-

kumenterade sig såsom en för sina sjuttio år högst lofvande talang, om ock hennes charmanta men äkta nordiska apparition verkade föga illusoriskt och väl barnsligt vid sidan af den ganska bedagade *Lindoro*; *Gius. de Luca*-Figaro och den unge österrikiske basisten *Adam Didur* excellerade jemväl såsom konungen och patern i *Donizettis* melodram, hvarest titelrollen i *Bianca Lavin* hade en ej mindre i fråga om sin sång än sin sceniska framställning superb representant.

Derpå följde fyra operor, samtliga nyheter för Roma, der dylika, åtminstone numera, sällan förekomma i första hand, hvaremot »La Scala» i Milano tyckes ega företrädet beträffande alla premiärer af betydelse. Den ojemförligt största framgången kom *Sálome* till del, i det att *Richard Strauss'* väl inom hela operalitteraturen enastående verk uppnådde femton föreställningar, ett större antal än något annat under säsongen, i väsentlig mån tack vare *Gemma Bellincioni's* alltigenom, icke minst koreografiskt, mästerliga interpretation af den perverst vällustiga, judiska furstinnaus såväl dramatiskt som musikaliskt ytterst svåra och ansträngande parti, kreerat af henne redan förra året å »Teatro Regio» i Torino, samtidigt med att detsamma likaledes ypperligt å »La Scala» återgafs af *Saloméa Kruseniski*. En mera eminent ledning än *Leop. Mugnon's* härstädes torde näppeligen kunna presteras, och enhvar bidrog på sin plats till bästa möjliga resultat, att endast nämna *Carlo Mariánis* Heródes, *Ciro Lanzis* Narrabóth och *Franc. Cigadas* Jochanaan. Äfven i Roma var kritiken, med allt erkännande af Strauss' briljanta tekniska öfverlägsenhet, hans suveräna herravälde öfver kontrapunktik och instrumentation samt hans med tillhjälp af nya instrument framkallade klangkombinationer och orkestereffekter, allt annat än gynsam. Den melodiskt föga originella musiken, med sitt absoluta förakt för hittills sanktionerade tonformer samt harmoni- och rytm-lagar i och för ernående af största psykologiska sanning, betecknas rent af såsom en verklig »helvetesridt» af dissonanser — t. ex. i judarnes dogmatiska dispyt, ganska lyckad från humoristisk-satirisk synpunkt, men för öfrigt en den gräsligaste »ensemble» af kakofonier —, kulminerande i *Sálomes* oerhördt långa, vidriga kärleksparoxysm framför Jochanaans afhuggna hufvud... en sannskyldig likskändningens apoteos. I betraktande af att den Wildeska dikten med sin estetiskt raffinerade form efter mönster af »Höga visans» österländskt färgrika bildspråk väl knappast kunnat erhålla en mera apterad musikalisk tolk än Strauss, är ej att undra på, det »Sálome» jemväl här gestaltade sig till en verklig sensationstriumf, om än af öfvervägande psykopatiskt intresse *.

*) Se Sv. Musiktidn., n:o 1 för i år.

*) Se Sv. Musikt., n:o 10 1905.

*) Ifr. Sv. Musikt. 1907, n:o 15.

Det lärer »Costanzi»-direktionens goda smak till heder att ha, till välgörande omvexling med denna dess närmasteföregångare, sent omsider gjort romarne bekanta med *Madama Butterfly*, för hvilken graciösa *Puccini*-opera undert. redan 1904 redogjorde i Sv. Musiktidning. Kompositörens egen älsklingsskapelse, hittills den sista i galleriet af hans kärlekssmuktande hjeltinnor, blef jemväl de förras förklarade favorit trots handlens obetydlighet och en viss enformighet i den genomsentimentala musiken, hvaraf nu allenast må framhållas det vid hvarje förnyadt åhörande alltmer »indsmigrende» orkesterspelet i andra aktens vemodigt stämningsfulla avslutning, då den hängifna lilla japanskan hela natten afvaktar sin trolöse makes återkomst. Medan *Leoncavallo* samt till och med *Mascagni* i år voro fullkomligt orepresenterade å »Costanzi» repertoar, upptog *Puccini* med »*Tosca*» och »*Butterfly*» lejonparten af densamma. Också vittnade en galabankett, gifven till den i och för sistnämnda melodrams premiär enkom hitkomne mästrons ära, nästan om ännu större entusiasm än festlunchen för d'Annunzio efter »*La nave*» första uppförande i Roma. Med efter *Roberto Braccos* dram af tonsättarens egen broder författad librett, skulle den unge sicilianaren *Stéfano Donaudys* förstlingsverk för scenen *Sperduti nel bujo* (Förlorade i mörker) säkerligen hafva slagit ändå mera an på grund af en utomordentlig naturlighet och spontaneitet i den om verklig inspiration vittnande melodibildningen samt en ej vanlig formell talang, derest ej särskildt pjesens slut verkat i högsta måtto dystert, ja förtvifladt hopplöst. Om utförandet af såväl denna till våra dagars *Nápoli* förlagda opera som af den makalöst smak- och stilfullt uppsatta »*Butterfly*» gjorde sig i främsta rummet *María Farneti* synnarligen meriterad i de kvinnliga hufvudrollerna*, men äfven *Gius. de Luca* och *Italo Cristilli* utförde högst erkännansvärdt sina mindre tacksamma uppgifter; särskildt var den senares tolkning af en blind ung violinist i *Donaudys* verk en äfven dramatiskt remrkabel prestation. Af mer än musikhistoriskt intresse var att lära känna *Bizets* lyriska förstlingsarbete *Don Procópio*, hvilket efter att spårlöst förkommit i Aubers*) gömmor och sent omsider återfunnits bland manufakturen på ett vindskontor, förra året för allra första gången uppfördes i Monte Carlo, visserligen alltigenom förråder imitation af *Donizettis* »*Don Pasquale*», men med sin ungdomsfriska, melodiska färgning redan röjer den blifvande mästarens lejonklo. »Last, not least» en

* Efter henne och *Livia Berloni* försökte sig *Carmen Melis* med framgång på *Butterfly* och *Tosca* partier.

* Egendomligt nog, tyckes denna ej vetat eller velat uppskatta det till honom i egenkap af direktör för Paris-konservatoriet afleverade partituret.

generell »mention honorable» för *Leopoldo Mugnone*, å hvars Atlas-skuldror tyngdpunkten af säsongens arbete hvilat, och som kan sägas varit den geniale härförare, hvilken ledt »*Costanzi*» solister, kör och orkester från den ena segern till den andra.

Äfven »*S. Carlo*» i *Nápoli*, hvarest vi ock, i »*Salóne Margherita*», hade tillfälle att njuta af dervarande publiks stora gunstling, den unge napolitanaren *Gennaro Pasquariello*s öfverdådiga kuplettföredrag, har haft en sällsynt präktig »*stagióne*», inledd med en af *Giuseppe Martucci* dirigerad, öfverraskande god föreställning af *Wagners* här hittills okända musikdrama *Tristano e Isotta*; protagonister voro äfven här, liksom senast i *Bolónna*, *Gius. Borgatti* och *Amelia Pinto*. Likaledes å denna teater blef *Salomé* under *Strauss'* personliga ledning och med *Gemma Bellincioni* i titelrollen dess »*pièce de résistance*», hvarjemte må anföras briljanta representationer af *Tosca* och *Giocónda* med nyssnämnda sångerska i titelpartierna samt *Bianca Ravin-Laura* i *Ponchiellis* opera, *Gius. Acerbi*, en utmärkt *Mário*, resp. *Enzo* samt *Pasquale Amato* och den jemväl ypperlige barytonisten *Enrico Nani* alternerande i *Scárpas* och *Bárabas* roller. Den förre firade dessutom en sannskyldig triumf med sin *Nelisko i L'africana* (»*Afrikanska*») hvars titelparti återgafs omvexlande af *Saloméa Tolkenáski* och *Tereseina Burchi*. Vasco Truskades erkännansvärdt af *Francisco Vinas*, att ej nämna alla ståtliga basröster, teatern hade till sitt förfogande i och för *Meyerbeers* ganska praktfullt inscenerade opera. Dess stora danspantomim under denna säsong, *Pietro Micca*, är en af *Marencos* något antikverade baletter med musik af *Manzotti*, men har förtjensten af ett fosterländskt ämne; hjälten är en tapper soldat under konungadömet Sardinien's krig på 1700-talet.

Från Romas teatrar hafva vi ändtligen att notera en i betraktande af sin populära karaktär rätt lyckad, kort vår »sejour» å »*Adriano*», upptagande allenast de båda gamla *Verdi*-melodramerna *Il trovatore* (»*Trubaduren*») och *La forza del destino* (»*Ödets tvång*») äfvensom det operettsällskap, som under ledning af den spirituella buffasångaren *Luigi Maresca* och med dennes styfdotter *Elodia M.* till primadonna i vinter uppträdte å »*Nazionale*». Dess novitet, *Planquettes* posthuma verk *Il paradiso di Maometto* (Muhammeds paradís) visade sig förtädesvis vara ett utstyrselstycke, musikaliskt vida underlägset hans »*chef-d'oeuvre*», »*Les cloches de Corneville*». Samtidigt agerade å »*Quirino*» en operett-trupp, närmast efterföljd af det förut* omtalade lilipuzianska operasällskapet, hvars juvenila medlemmar onekligen gjort framsteg sedan sitt senaste uppträdande härstädes. Å repertoaren

* Se Sv. Musikt. 1906, n:o 11.

förekom nu äfven en liten balett, exekverad »*con amore*» och med stor verv dirigerad af en i röd frack samt knäbyxor kostymerad femtonåring. I dagarne har af *Augusto Angelinis* välkända operettsällskap återöppnats den eleganta friluftsteatern »*Arena nazionale*», uppförd förra året samt belägen på en terrass af furstliga *Rospigliosi*-palatset vid »*Via nazionale*», och för nästa månad annonseras å »*Teatro Naz.*» en mindre opera »*stagióne*» med de renommerade primadonnorna *María de Macchi* och *Fanny Toresella* äfvensom operetter å »*Quirino*».

* * *

På konsertväsendets område äro sedan våra senaste meddelanden ytterligare att märka främst de i »*Anfiteatro Coréa*» fortsatta orkesterkonserterna under ledning af växlande, mer eller mindre illustra kapellmästare, *Luigi Mancinelli*, *Edoardo Mascheroni*, konservatorieprofessorerna *Alessandro Bastini* — å skärtorsdagen med »*música sacra*», hvaraf förspelet och »*Venerdi santo*» (»*Charfreitagszauber*») ur *Wagners* »*Parsifal*», samt med biträde af den med en härlig sopran begåfvade sångerskan *Bice Mililotti de Reyna* — och *Giácomo Setaccioli*, hvilken hufvudsakligen framförde sina egna, förtädesvis om grundliga studier vittnande och genom användning af ultramoderna instrument remarkabla tonsättningar, särskildt den af nobla intentioner inspirerade symfoniska dikten *La morte del Gáulo* (Gallierns död) med ämne från Ossians sånger, *Vittorio Gui*, på hvars ena konsert den tallangfulle pianisten *Adriano Ariani* medverkade, och som vid den andra lät höra en icke minst på grund af dess geniale tolkning med lifligaste bifall helsad novitet, *Dukas'* af en Goethe-ballad inspirerade briljanta »*scherzo*» *L'apprenti sorcier* (»*Der Zaubrerlehrling*»), samt den här hittills okände holländaren *Willem Mengelberg*, hvars båda uppträdanden bekräftade hans rykte såsom en sällsynt eminent dirigent. Från den sistnämndes praktiga program må allenast anföras *Berlioz'* högintressanta *Symphonie fantastique*, som mästertligt målar en konstnär's drömfantasier, »*Marche au supplice*», »*Une nuit de sabbat*», etc. Beklagligt är, att lokalens akustik alltjemt visar sig mindre tillfredsställande, och att den intensiva vesperklockklängen från »*S. Carlo* vesper-Corso» m. fl. angränsande kyrkor fortfarande skall bilda störande afbrott i den musikaliska njutningen*.

I »*Sala Perósi*» uppfördes under »den heliga veckan» direktören för Paris-konservatoriet *Th. Dubois'* oratorium *Le sette parole di Cristo* (Kristi sju ord på korset), ett fint och värdigt komponeradt, om än ej vidare anmärkningsvärdt opus. Förutom de

*) Se Sv. Musiktidning 1907, n:o 14.

båda celebriteterna, resp. piano- och violin-konstnärerna *Raoul Pugno* och *Eugène Ysaÿe*, af hvilka den förre gaf prof å sin utomordentliga talang vid en af »Coréa»-konserterna, den senare framkallade formlig entusiasm vid en af honom gifven dylik i »S. Cecilia», hafva romarne nyligen fått tillfälle att appreciera en uppgående violin-stjärna, den unge böhmaren *Jarosláv Kócián*, som vid sitt sista uppträdande i »Teatro nazionale», speciellt helgadt åt hans store föregångare *Paganinis* minne och inledd med en på nyupptäckta dokument ur den snillrike mästarens brevexling grundad konferens öfver dennes lif och verk, med saunskyldigt mästerskap spelade hans kompositioner I *pálpiti* (Hjertklappningar), *Le streghe* (Hexorna) och »concerto» i re mag. Vi beklaga, det utrymmet allenast medgifver oss att konstatera den fulländade teknik och det utsökt smakfulla föredrag en jemväl i Sverige bekant pianist, den f. n. i Roma bosatta fru *Manolita de Anduaga-Rossetti* — styfdotter till vår förre envoyé härstädes *Lindstrand* — ådagalade vid sin häromdagen i det mondäna »Hôtel Excelsior» gifna konsert, hvars uteslutande af henne själf exekverade program passerade från Bachs »Chaconne» till Wagner-Liszts »Mortd'Isotta» (Isoldes död). På en af harpisten *Isabella Rosáti-Caserinis* mottagningar hade vi tillfälle att beundra ännu en betydande piano-virtuos, *Gennáro Fabózzí*, ett verkligt fenomen, särskildt i betraktande af att han redan vid 7 års ålder förlorade synförmågan. Slutligen må det tillåtas oss att yttra rågra ord om en utomordentligt elegant och fashionabel soaré i polske fursten *Abamélek-Lázárevs* magnifika »Villa Belvedere» å »Monte Gianicolo», hvarvid förutom bland annat ett af världens egen sköna gemål, efter franska drottningen *Marie Antoinettes* höga föredöme, förtjusande dansadt »adagio clásico» och mest perfekta färgfotografi-projektioner af prins *Francesco Chigi*, presterades tredje akten af Massenets »Manon» med baronessan *von Korff* — förmäld med sekreteraren vid härvaranderyska ambassad — och tenoren vid »Opéra-Comique» i Paris *Clément* på ett sätt, som väckte den högaristokratiska publikens hänförelse.

Anteros.

P. S.

Efter afsändandet af undert:s senaste korrespondens förekommo i musikstagióne's elfte timma tvenne evenemanger, värda att noteras. Den ena utgjordes af sista konserten i »Coréa» för säsongen* under ledning af *Teófilo de Angelis*, sedvanligen funktionerande i

* Vi begagna tillfället att »registrera» ytterligare en »Coréa»-konsert, hvilken kort förut dirigerades af markis *Ottávio de Piccolellis*, en i sin fädernestad Firenze högt skattad och jemväl i Roma med varmt erkännande mottagen musikedilettant.

egenskap af *Costanzi-teaterns* andre kapellmästare, och med biträde af *Mattia Battistini*, utan jemförelse f. n. den främste af Italiens barytonister, hvilken själf romare, efter att hittills under detta spelår ej beredt härvarande publik tillfälle att njuta af sin utomordentliga talang, vid sagda tillfälle lät sin af så många skiftande stämningar lika mäktiga lyras samtliga strängar ljuda. Såsom upptagande, förutom uvertyrer till några af de operor, hvarur han fördrag solosaker,** inberäknadt extranummer minst ett dussintal dylika, gestaltade sig detsamma till en fullständig *Battistini*-konsert. Ej mindre fulländadt visste han gifva uttryck åt den vilda kraften i arian ur Wagners »Vascello fantasma» (»Flygande Holländaren») än åt den ädla högstämtheten i Wolframs strofer under andra aktens sångartäflan i »Tannhäuser» och i Carl V:s romans i *Ernani* eller åt den lekande espriten i »Quando era pággio» ur Verdis senaste verk »Falstaff», den smäktande sentimentaliteten i cavatinan ur *Donizetti's* »La favorita» (*Leonóra*), den raffinerade elegansen i epitalamiet ur *Rubinstein's* »Nero» och i en aria ur Massenets »Cid», hvars kompositör, inom parentes sagdt, är en så stor beundrare af den ej längre unge *Battistini's* dock alltjemt i sin fulla glans strälände stämma och hans öfverlägsna sångkonst, att han enkom för dennes räkning från tenor till baryton transponerat titelpartiet i sin opera »Werther».

Ett varmt erkännande, särskildt med hänsyn till en sekundteaters resurser, förtjenar *Angelini-sällskapets* produktion af *Offenbachs* fängslande opera I *raccónti d'Hoffmann* (»H:s sagor»), för hvars upptagande häromåret å »Costanzi» vi då redogjorde i Sv. Musiktidning. Experimentet utföll och, derest man, med minne af *Léon Cazaurs* *** ungdomligt charmanta och eldiga framställning af den tyske romantikern, bortser från tenorens något väl bedagade, ja rent af clownmessiga apparition, i det hela särdeles lyckligt, i främsta rummet tack vare ett par »gäster» af fransk origin, *Bel Sorel* och *Marius Roussel*, i de proteusartade sopran- och barytonpartierna. Tyvärr upplefde pjesen i fråga på grund af sammanträffande motigheter med knapp nöd ett par föreställningar. Enär primadonnan bestämdt vägrat att sjunga »under bar himmel», hade aftal redan träffats med den populära *Manzóni-teaterns* egare, att »Hoffmann»-representationerna skulle gifvas derstädes, på vilkor att dess ordinarie sällskap samtidigt finge disponera »Arena nazionale», men i sista stund inlade förläggaren *Ricciardi*, af hvilken direktör *Angelini* likväl inköpt uteslutanderätt till operan för hela Italien, sitt abso-

** Sångnummer höra eljest vid dessa konserter till undantagen.

*** Se. med afseende å dessa, korrespondenser till Sv. Musiktidning.

luta veto mot dess uppförande å en så »ordinär» scen!!! Nu återstod för den senare, efter att ha nedlagt ett drygt arbete å »Hoffmanns» inöfning samt stor kostnad för dess uppsättning och engagemanget — enkom för densamma — af två framstående artister, ej annat än att för två aftnar utbyta sin »Arena» mot »Teatro Quirino».

För att fira det trehundra-åriga minnit af *Gerólamo Frescobáldis* (1580—1654) första framträdande såsom tonsättare hölls de första dagarne af juni i dennes födelsestad *Ferrára* en musikkongress, hvars glanspunkt utgjordes af en musikhistorisk konsert, delvis upptagande transskriptioner för piano af den genialiske orgelkomponistens tonskapelser. De här från alla delar af landet talrikt församlade »musicisti», hvaribland jemväl märktes detsammas mest distingerade musikrecensenter, konstituerade en »Associazione dei musicologi Italiani», af hvilka vi såsom de mest bekante allenast anför »S. Cecilia»-presidenten, greve *Enrico di San Martino* samt kompositörerna *Amintore Galli* och *Ildebrando Pizzetti*, med särskildt ändamål att befordra musikologiska studier och erhålla de rika musikskatter, som befinna sig i de offentliga musikinstitutionernas bibliotek, fullständigt katalogiserade.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

- Aug. 21, 23, 25 G. Puccini: *Madame Butterfly*. Japansk tragedi i 3 akter (efter J. L. Long och Dav. Belasco) af L. Illica. Öfvers. af Sven Nyblom (Cho Cho San, kallad Butterfly: frökn. Hesse och Osborne; Suzuki: fru Clausen, frök. Edström; Kate Linkerton: frk. Lagergren; F. B. Linkerton: hrr Ödmann, Stockman; Sharpless: hrr Strömberg, Oscär; Goro: hr Malm; Prins Yamadori: hr Mandahl, Onkeln: hr Stiebel.)
- 22 Rossini: *Wilhelm Tell* (Walther Fürst: hr Sjöberg.)
- 24 Tschaikowsky: *Eugen Onegin* (Onegin, Lenski: hrr Forsell, Nyblom.)
- 26 R. Wagner: *Den flygande Holländaren*.
- 28 Mozart: *Don Juan*.
- 30 Donizetti: *Leonora*.

Oscarsteatern.

- Aug. 29—31 *Niniche*, komedi-operett i 3 akt. af A. Hennequin o. A. Millaud; musik af Marius Boullard (Grefvinnan Corniska, änkan Silley: fru Meissner, frök. Caspér; Gringoire, greve Corniski hrr Barcklind, Ringvall.)

Djurgårdsteatern.

- Aug. 1—28 *Niniche* (grefve Corniski: hr Norée.)
- 31 *Fänrik Stål*, folkskådespel i 3 akt.

med motiv ur »Fänrik Ståls sägner», af Berndt Fredgren. Musik arr. och delvis kompon. af Fr. Richter.

Östermalmsteatern.

Juli, 6, 7, *Österbottiskt bondbröllop*, bilder ur folklivet i 7 tablåer med sång och dans, af föreningen Brage från Helsingfors.

Musikal. akademien.

Juli, 4 *Folkviseafton* af föreningen Brage, från Helsingfors.

Såsom ofvan synes öppnades den nya operasäsongen med en nyhet, den i utlandet mycket gifna Puccini-operan »Madame Butterfly». Uppsättningen är lysande med nya dekorationer och rekvisita från preussiska hofmålaren Georg Hartwig & c:o, Berlin, samt nya kostymer från Verch & Flotow. Hr Emil Linden har haft regien om hand och kapellm. Armas Järnefelt den musikaliska ledningen. Den italienska texten är öfversatt af operasångaren Sven Nyblom, som äfven till svenska öfverflyttade föregående här gifna operor af Puccini nämligen »Bohème» och »Tosca». Till grund för texten ligger Pierre Lotis bekanta roman »Madame Chrysanthème», som utgafs för tjugu år sedan. Vi ha icke utrymme att nu meddela textinnehållet, hvilket får uppskjutas till nästa nummer, då vi äfven torde få tillfälle att visa en bild af den konstnärinna, som kreerade titelrollen här. Namnet »Butterfly» betyder, som bekant, fjäril och är ett smeknamn på den japanska hjältinnan i pjesen.

Operapremiären var särdeles lyckad och framkallade af den fullsatta salongen rikt bifall, gällande både uppsättning och utförande. Innehafvarne af huvudrollerna, fröken Hesse, fru Claussen, hr Ödmann och Strömberg blefvo upprepade gånger inropade och titelrollens innehafvarinna i främsta rummet hyllad med lager och blommar.

Operans mest omvexlande och musikaliskt underhållande akt är den första, som visar en briljant färgrik dekoration med af rik vegetation omgifna japanska byggnader till höger och venster; i fonden utsikt åt det djupblå hafvet. De båda andra akterna ha en mera stillastående handling och enformighet i musikaliskt hänseende. Puccinis musik, mest i den deklamatoriska stilen, innehåller flere vackra cantabla satser, innehåller flere vackra cantabla satser, som har förtjänsten af att vara dramatiskt karakteristisk och de för rösterna välliggande partierna understödjas af en diskret orkester med intressant, färgrik instrumentation, mycket påminnande om »Bohème» och »Tosca» med sina för tonsättaren egenomliga kvint- och oktavföljder, en stundom något rafflande krydda. Så-

som komiska element till omvexling i den för öfrigt tragiska och sentimentala handlingen och musiken är giftermåls-mäklären Goros parti, ypperligt utfördt af hr Malm, samt i första akten kören af Butterflys släktingar och bröllopsgäster, der den dramatiska musiken påminner om folkkören i andra akten af »Bohème». Användande af japanska melodier ger ock karaktär åt operans musik.

Fröken Hesse, som kreerade Butterfly, hade äfven i denna roll tillfälle att uppenbara sin stora dramatiska och vokala förmåga. Framställningen af hjältinnan, allt ifrån den muntra geishan till den lyckliga älskarinnan och den stackars öfvergifna maken, var mästerlig. Äfven innehafvarne af de öfriga hufvudrollerna fyllde väl sina platser, och hr Ödmann, den amerikanska löjtnanten, den lättsinnige otrogne maken, var vid god röstdisposition. Fröken Osborne ha vi ännu ej fått höra och skola när detta skett vidare omnämna utförandet genom den andra rollbesättningen.

»Butterfly» har, som synes, omvexlat med gamla bekanta saker på repertoaren. I »Wilhelm Tell» har hr Söllergrens roll som Walther Fürst öfvertagits af hr Sjöberg.

Djurgårdsteatern har haft dramatiskt program till 1:a aug. då »Niniche» började uppföras. Vi ha emellertid ej fått tillfälle att taga notis om den gamla bekanta pjesen hvarken på Djurgårds- eller Oscarsteatern. Med Djurgårdsteaterns muntrande sommarpjäser för öfrigt ha vi ej ansett oss behöfva föra mera bekantskap, då deras musik är lika litet originel som värdefull.

Frånvaro från hufvudstaden hindrade oss att närvara vid de konsert- och teaterföreställningar, hvilka i början af juli gäfvos här af finska, rättare finlandssvenska, sällskapet Brage under början af juli. »Brage» kallar sig nämligen en förening, som har till mål att återupplifva gammal traditionell svensk folkkultur i Finland, en förening, stiftad af musikedirektör Otto Andersson, som också ledde de här gifna föreställningarna. Dessa började med en konsert i Musikaliska akademien, med inledande tal om den svenska folkvisan i Finland af dir. Andersson. Konsertens program upptog 20 folkvisor för sångkör arrangerade af O. Andersson, K. Flodin, K. Ekman, M. Wigelius, P. Fredriksson. Soli i dessa körer sjöngos af fröken Elisab. Hellenius och hr Pelle Juslén. De utförande uppträdde i nationaldräkter. Konserten beskrifves som särdeles intressant, likasom folkmusikpjesen »Ett österbottiskt bondbröllop» å Östermalmsteatern, hvartill musik och en del text upptecknats af dir. Andersson. I pjesen uppträdde 50 personer deribland ett par filosofie magistrar och en folkhögskoleföreståndare. Särskildt hyllades bruden — fröken Hellenius för sin

vackra sång. De finska gästerna voro föremål för stor och hjärtlig uppmärksamhet under sin Stockholmsvistelse.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. Operan började under sin nya chef, direktör Albert Ranft, säsongen den 21 aug. med en nyhet för densamma, nämligen Puccinis »Madame Butterfly». Ovanligt nog, ty operan har annars alltid lefvat på den gamla repertoaren med en och annan repris till långt fram i första terminen af säsongen. Så kom förra höstsäsongens enda nyhet, 2-akts-operan »Daria» först i början af oktober upp på scenen och sista vårsäsongens, »Salome», i sista veckorna af densamma.

Operans nästa nyhet, som lär vara att snart förvänta är Eugen d'Alberts »Tief-land», som i sin nya bearbetning haft mycken framgång i Tyskland. En repris af Meyerbeers »Nordens stjärna» väntas, senast gifven på operan i nov. 1889.

Operans förra personal kvarstår under den nya regimen med undantag af hr Menzinsky, som återvänt till utlandet. Nyengagerad är fröken Osborne, som förut tillhört Oscarsteatern, äfvensom hr Frith. Strömberg, hvilken förr haft anställning vid Kgl. operan.

Under kgl. operans sistlidna spelår ha gifvits 238 ordinarie föreställningar, deraf en galaföreställningen med anledning af engelska konungaparets härvaro, 5 symfonikonsalter under anförande af kapellmästaren Armas Järnefelt, 2 konsalter och 1 konsert under anförande af herr Paul Viardot; därjämte har gifvits sex föreställningar under medverkan af Kejserliga baletten vid Mariateatern i Petersburg samt en konsert med biträde af Nya Filharmoniska Sällskapet, hvarvid Berlioz' »La damnation de Faust» uppfördes. Dessutom har under spelåret gifvits 2 festföreställningar med anledning af 250-årsdagen af freden i Roskilde och 1 soiré till förmån för en fackskola för kvinnliga tjänare. Bland teaterns ordinarie föreställningar ingå 8 matinéer, 4 barn- och ungdomsföreställningar samt 23 aftonföreställningar till lägre pris.

Abonnement har i likhet med föregående år äfven under den gångna säsongen varit anordnad en gång i veckan, tillsammans 30 föreställningar, hvarförutom åtskilliga platser varit abonnerade för samtliga föreställningar.

Under senaste spelåret, omfattande tiden 19 Augusti 1907—1 Juni 1908, med undantag af tiden 8—19 December, då föreställningarna voro inställda med anledning af konung Oscar II:s frånfalle, hafva uppförts 48 operor, balettpantomimen »Askungen», baletten »Dygnets timmar» samt sång- och dansspelet »Värmlandsgarne».

Af inhemska tonsättares verk ha uppförts: Ivar Hallströms »Den förtrollade katten», Vilhelm Stenhammars »Gillet på

Solhaug», Vilhelm Peterson-Bergers »Ran» samt Ernst Ellbergs musik till »Askungen», hvarjämte man väl också hit torde få räkna den i Sverige komponerade »Advokaten Pathelin» af Foroni.

Af utländska tonsättares verk ha följande varit representerade: Gluck: »Orfeus»; Mozart: »Trollflöjten», »Don Juan», »Figaros bröllop», »Bastien och Bastienne»; Flotow: »Martha»; Wagner: »Den flygande Holländaren», »Lohengrin», »Tannhäuser» samt hela »Nifelungens ring»; »Rhenguldet», »Valkyrian», »Sigfrid» och »Ragnarök»; Nicolai: »Muntra fruarna i Windsor»; Götz: »Så tuktas en argbigga»; Wolf-Ferrari: »Nyfikna fru»; Strauss: »Salome»; Méhul: »Josef i Egypten»; Auber: »Fra Diavolo»; Halévy: »Judin»; Adam: »Nürnbergerdockan», »Konung för en dag»; Gounod: »Faust», »Romeo och Julia»; Thomas: »Mignon»; Bizet: »Carmen»; Saint-Saëns: »Simson och Delila»; G. Marty: »Daria»; Rossini: »Barberaren i Sevilla» och »Wilhelm Tell»; Donizetti: »Regementets dotter» och »Leonora»; Verdi: »Trubaduren», »Den vilseförda», »Rigoletto», »Aida», »Otello»; Boito: »Mefistofeles»; Mascagni: »På Sicilien»; Leoncavallo: »Pajazzo»; Puccini: »Bohème», »Tosca»; Tschaiakowsky: »Eugen Onegin», »Jolantha».

Bland ofvan nämnda operor äro »Daria» och »Salome» nyupptagna samt »Otello» och »Advokaten Pathelin» nyinstuderade.

Uppförda fristående baletter äro sago-pantomimen »Askungen» och »Dygnets timmar».

Vid de ryska balettföreställningarna hafva följande baletter uppförts: »Kavalleristernas rast», 2:dra akten af »Svandammen» (med musik af Tschaiakowsky), »Pachita», »Coppelia» (musik af Delibes), »Giselle» (musik af Adam) samt enaktsbaletten »Trollflöjten»; dessutom vid hvarje föreställning divertissementer, sammansatta af olika danser.

Såsom gäster hafva uppträdt: kammar-sångaren Vilhelm Herold från kungliga teatern i Köpenhamn som Toridde i »På Sicilien», Canio i »Pajazzo», Lohengrin, Don José i »Carmen» och Radamès i »Aida»; fru Matilda Jungstedt som Orfeus, Carmen, Amneris i »Aida» och Leonora; kammarångerskan fröken Frieda Hempel från kungliga operan i Berlin som Violetta i »Den vilseförda», Nattens drottning i »Trollflöjten», Fru Ström i »Muntra fruarna» och Gilda i »Rigoletto».

Vid konserter hafva medverkat följande icke vid Kongl. teatern engagerade artister: fru Dagmar Möller (vid 2:a Grieg-konserten), pianisten fröken Tora Hwass, violoncellisten hr Bror Pettersson och violinisten hr Julius Ruthström.

Debuter under spelåret hafva varit: fröken Hilma Mattsson som Anna i »Vermälningarna», hr Walter Salmson som Fafner i »Rhenguldet», fröken Judith Hörndahl, som Micaëla i »Carmen» och fröken Agnes Poschner i titelpartiet i »Aida».

Recettföreställningar ha gifvits till förmån för Kungl. Teatrarnes och Kungl. Hofkapellet pensionsinrättningar samt för hr Axel Sellergren (afskedsrecett).

Antalet repetitioner hafva under det gångna spelåret varit följande: 237 sång-rumsrepetitioner, 141 repetitioner å scenen vid piano, 80 repetitioner å scenen med orkester samt 38 orkesterrepetitioner (d. v. s. då orkestern ensamt repeterat), sammanlagt 496 repetitioner. Häri äro ej medtagna de dagliga dansöfningarna och ej heller de s. k. »dekorationsuppställningarna» (repetitioner som endast afse de sceniska anordningarna).

Förste hofkapellmästaren Conrad Nordquist har efter 50 års anställning vid operan med sistlidna spelår upphört att tjänstgöra vid densamma.

Musikaliska akademien höll d. 29 maj sin sista ordinarie månadssammankomst före hösten. Till biträdande och extra lärare för instundande hösttermin utsågos samtliga under innevarande termin i samma egenskap tjänstgörande lärare.

Till bibliotekarie utsågs t. f. bibliotekarien C. F. Hennerberg.

Muntligen anmälles gåfvor af fotografier från I. Koppel samt gåfvor till biblioteket från fru B. Sjöstrand, organisten C. A. Johansson och stadsarkivarien J. Flodmark.

Vid musikkonservatoriet hafva under senaste, i maj afslutade, examensperiod följande examina blifvit aflagda:

organistexamen af: Hedvig Billmansson, Ester Dahlström, Embla Norén, Greta Ringensson;

musiklärarexamen af: Harald Ericsson, som förut aflagd organistexamen;

kyrkosångarexamen af: ofvannämnde Harald Ericson och Oskar Lindberg, som förut aflagd organistexamen och erhållit specialbetyg i pianostämning;

militärdirektörsexamen af: Victor Widqvist;

specialbetyg i pianostämning hafva tilldelats: Gunnar Lundin, som förut aflagt organistexamen, samt Dag Rydberg, icke elev, som förut aflagt musiklärarexamen.

Konservatoriets jeton har tilldelats eleven i sång- och operaskolan Judith Hörndahl samt eleven i violinspelning Helmer Alexandersson.

Stipendier och gratifikation till elever hafva under terminen utgått med ett sammanlagt belopp af 4,002 kr. 50 öre.

Medalj till konungen. Vid slutet af vårterminen öfverlämnade Musikaliska akademien genom en deputation till konungen en medalj af 18:e storleken. Den bar på åtsidan konungens bröstbild med omskrift: »Gustaf V, Sveriges konung»; på framsidan hade den som inskrift: »I tacksam hägkomst af tio års presidium Kungl. Musikaliska akademien den 16 juni 1908», samt till vänster en lagerkvist och nedtill akademiens valspråk: »Anda och konst».

Musikhistoriska museet har under det senaste halfåret förökats med åtskilliga föremål, som förvärfvats dels genom gåfvor, dels genom inköp.

Bland gåfvorna märkes ett af musikdirektören N. E. Lovén i Landskrona skänkt orgelharmonium, konstrueradt år 1847 af adjunkten i fysik vid Lunds universitet Petrus Samuel Munck af Rosenschiöld och inrättadt efter »det tempererade enharmoniska tonsystemet», såsom han själf kallar det i en af honom författad afhandling: »Försök att grundlägga ett nytt tonsystem», hvilken finnes intagen i »Öfversikt af K. Vet. Akad. förhandlingar», årg. V, 1848; instrumentet har 5 oktaver, delade i 19 lika delar. Vidare har museet fått mottaga en synnerligen vacker mailändermandolin, skänkt af andre stadsläkaren, doktor Mauritz Aspelin, finsk kan-tele af kapellmästaren Armas Järnefelt, nyckelharpa af auktionskommisariern P. F. Alexisson, flöjt från 1840-talet af ebenholtz med vackra silfverbeslag, gåfva af ryttmästaren H. S. Mörner i Ystad. Genom köp har förvärfvats bl. a. en pedalharpa, hvilken enligt uppgift tillhört Gunnar Wennerberg, en s. k. vapenguitarr, antagligen gjord af den på 1850-talet mycket kände Stockholms-instrumentmakaren O. F. Selling, dragtrumpet af koppar, monterad i silfver och sign. Baker, Westminster, häroldstrumpet af mässing med vidsittande snörmakerier och tjocka tofsar, sign. Mikael Saurle, München, kenthorn af koppar samt en med inskriptioner och figurer rikt skulpterad serbisk gusle (ensträngadt folkinstrument, som spelas med stråke).

Därjämte har museet af fru Adolfine Lundquist fått mottaga den värdefulla gåfvan af ett komplett och felfritt exemplar af »Musikaliskt Tidsfördrif», omfattande åren 1790–1834, jämte en af den föregående ägaren däraf, den kände filantropen, kungl. sekreteraren Filip Hebbe, handskrifna »Catalogue» öfver hela samlingen, allt inbunden i präktiga, starka band.

Nyligen har museet såsom gåfva af musikinstrumentmakaren Alfred Brock fått motta en kollektion af honom tillverkade miniatyrinstrument, bestående af violin, viola, violoncell och kontrabas. De små instrumenten, som äro en tredjedel af respektive originalinstruments storlek, vittna om stor yrkesskicklighet, i det de i minsta detalj efterlikna verkliga instrument.

Museet, hvilket från och med detta år åtnjuter statsanslag, har numera sin lokal å nedra botten i huset nr 19 Västra Trädgårdsgatan.

Scholander-afton på Slottet. Efter den kungliga familjedinén den 4 juli för tyska kejsaren och kejsarinnan jämte uppvaktningar var Sven Scholander inbjuden samt föredrog ett helt program af sina bästa svenska, tyska och franska visor, hvilka mottogos med stort bifall af de höga gästerna. Sven Scholander afreste sedermera till Finland på en konsertturné.

Musikpjäser. Af sådana upptager Djurgårdsteatern från sista augusti för första gången »Fänrik Stål», folkskådespel i 3 akter jemte för och efterspel, med motiv ur »Fänrik Ståls sägner», af Berndt Fredgren. Musiken dertill är arrangerad

och delvis komponerad af Fr. Richter. Folkets hus' teater, som emellanåt haft att bjuda på mindre pjäser med musik, kommer fr. 29 aug., att uppföra det under förra våren å Östermalmsteatern, af Finska Folkteaterns gästande sällskap gifna sånglustspelet »Timmerflötarne» (»Stockflötarne») i 4 akter af Tenvo Pakkala och musik af den bekante pianisten, organisten och tonsättaren Oscar Merikanto i Helsingfors, der pjesen för fem år sedan först uppfördes på Finska teatern under namnet »Tukkijoella», sedan äfven på Folkteatern och Svenska teatern under namnet »Stockflötarne».

Våra större musikskolor. Rich. Anderssons Musikskola börjar höstterminen d. 15:de och i fröken Sigrid Carlheim-Gyllenskölds Musikinstitut den 16:de september. Närmare meddela annonser å sista sidan.

Fröken Signe Rappe, vår nu i utlandet berömda sängerska, har tillbragt en del af sommaren i hemmet och afreste d. 28 aug. till Wien, att vid dess opera tillträda engagement. Genom den ansedde dirigenten vid denna, Felix Wiengartner, har hon blifvit fördeaktigt engagerad vid den ansedda Wieneroperan efter att ha blifvit löst från kontraktet med Mannheimsoperan, der hon började sin sceniska verksamhet, hvilken egentligen skulle ha fortsatts ännu ett år enligt nämnda kontrakt. I december kommer fröken Rappe att gästa Stockholmsoperan, hvilket efter den framgång hon vunnit på de stora tyska scenerna, här motses med stort intresse.

Kristina Nilsson-grefvinnan Casa Miranda, anländ från Paris till Gårdsby i Småland vid slutet af juni, har för skötande af sin halsa besökt svenska kurorter denna sommar. Återkommen till Gårdsby, hennes brorsens, v. häradshöfding J. Nilssons' egendom, firade hon d. 20 aug. sin 65-års födelsedag der i kretsen af släkt och vänner. Gården var prydd med flaggor och äreportar, en mängd lyckönskningstelegram ingingo från skilda håll och på aftonen var fest med dans anordnad för gårdens underlydande.

I sitt 90 de år ingick d. 12 juli f. d. operasängerskan frök. Wilhelmina Kristina Fundin, Jenny Linds vän och kamrat vid k. operan, der hon var engagerad från 1841 till 1870. Den gamla konstnärinnan är ännu vid god halsa och vigör.

Fröken Olga Svärdström, en af de fyra systrarna som bildade den Svärdströmska sångkvartetten, hvilken under sommaren uppträdde i London, har der ingått förlofning med en köpman Emil Leinhas från Mannheim.

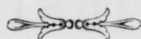
En tysk sångförening, Wiesbadener Männer-Gesang-Verein, gästade Stockholm i början af aug. samtidigt med tyska kejsarparets besök här. Auförare för föreningen, som räknar 150 medlemmar, är professor Mannstädt vid operan i Wies-

baden. Under vistelsen här hade man en afton tillfälle att få höra denna kör på Hasselbacken utföra några sånger. Vid tyska kejsarens besök på Nationalmuseum helsades han vid återfärden med »Sängergruss» af de tyska sångarna, hvilka äfven vid besök i Riddarholmskyrkan med en hymn hyllade kung Oscar II:s minne.

Från andra land.

Bayreuth. Festspelen å Wagner-teatern började här den 22 juli och afslutades d. 20 aug. Programmet har omfattat 5 uppföranden af »Lohengrin» med en del nya anordningar, 6 af Parsifal» och 2 af »Nibelungenringen». Förstnämnda opera dirigerades af Siegfried Wagner, »Parsifal» af d:r Karl Muck. Bland solisterna kunna i främsta rummet nämnas, i »Lohengrin» fru Fleischer-Edel från Hamburg som Elsa (bekant här från gästspelet på Stockholmsoperan 1904) och d:r A. Bary från Dresden som Lohengrin.

Dödsfall.

Strax efter vårt senaste nummers utgifvande, d. 2 juni, inträffade här några märkliga dödsfall, som vi nu ha att omnämna.

Hedberg, Frans. Theodor, litteratör, f. d. opera-intendent, författare af teaterpjäser och operatexter etc, f. i Stockholm 2 mars 1828, afled efter kort sjukdom af hjärtlidande annandag pingst, d. 8 juni. Vi hade i n:o 5 för i år tillfälle att nämna det högtidliga firandet af hans 80 års-dag och något om hans förtjänstfulla författareverksamhet, som här ej är platsen att utförligare skildra. Beträffande Hedbergs förhållande till musiken och operan kan följande framhållas. Af pjäser med musik har han skrivit eller bearbetat »En natt bland fjällen» (mus. af A. Rubenson) »Gamla minnen» (mus. af A. Randel) »Den lifegna» (mus. af Foroni), »Lyckans gåfva», »Majkungen», »Min hustru vill så ha det» och »Brölloppet på Ulfåsa» (1865), de fyra sistnämnda med musik af J. A. Söderman», »Doktorn och apotekaren» (mus. af Dittersdorf), »Vid Wirta bro» (mus. af Foroni) »Sånggudinnornas afsked», festspel vid gamla operahusets stängning 1891. Af operatexter har han skrivit »Hertig Magnus och Sjöjungfrun», »Den förtrollade katten», »Den bergtagna», »Vikingarne» (alla m. musik af Iv. Hallström), »Hexfällan» (1895, mus. af A. Hallén), samt öfversatt »Jean från Nivelle», »Neaga», »Tannhäuser» »Lohengrin», »Mästersångarne», Offenbachs-operetten »Herrar Dunanans resa», m. m.

Hedberg var som skådespelare engagerad vid ambulatoriska sällskap 1849—53, vid Mindre teatern i Stockholm 1853—54; lärare i deklamation vid kgl. teatrarne 1862—1881 och vid konservatoriet 1868—1871; intendent vid k. operan 1871—81; direktör för Nya teatern i Göteborg 1881—83. Arbeten af honom beträffande scenisk konst äro: »Svenska skådespelare» (1884), »Svenska operasångare» (1885), »Gustaf III:s operahus och dess minnen», m. m.

Hedberg blef 1870 invald till ledamot i Musikaliska akademien och utnämndes 1867 till riddare af Vasaorden. Sålunda diktare och författare, särskildt af sceniska verk intager Frans Hedberg ett framstående rum i vår literaturhistoria. Sålunda personlighet var den ädle, varmhjärtade mannen högt värderad.

Lagergren Sven August, musikedirektör, organist, konservatorielärare, professor, f. 2 juni 1848 i Gärdserum, Kalmar län, afled den 10 juni å sitt sommarhem Sjöbacken på Vermdön, efter långvarig sjuklighet. Lagergren var elev vid konservatoriet härstädes 1871—73 och studerade för Rohde och orgelmästaren K. A. Haupt i Berlin 1881. Vid Stockholmskonservatoriet blef han lärare i harmonilära 1874 och 1880, efter Gustaf Mankell, i orgel. Han blef 1881 organist i hofförsamlingen (slottskyrkan), 1890 ledare af dess kyrkokör. Lagergren blef 1882 ledamot af Musikaliska akademien. Af honom äro utgifna Koralpreludier och en orgelskola.

Lindegren, Johan, kantor musiklärare, kemponist, f. i Ullared, Hallands län, 7 jan. 1842, afled här d. 8 juni, annandag pingst. Han var elev vid konservatoriet i Stockholm 1860—65, blef 1861 anställd som repetitör och sångare vid operans kör och tillhörde denna fortfarande. Vid konservatoriet var han vice lärare i kontrapunkt 1876 och, ansedd såsom vår skickligaste kontrapunktist, anlitades sedan myckets om teoretisk lärare. Bland mera framstående elever af honom kan nämnas Hugo Alfvén. Lindegren blef 1881 musiklärare vid Jakobs allm. läroverk, kantor i Storkyrkan 1884. Han valdes 1895 till ledamot af kommittén för kyrkhandboks-musik och utgaf 1881—82 »Tidning för kyrkomusik». Med stor flit samlade han material till en ny koralbok, färdig 1883 och nyligen utgifven i en 2:a upplaga. Lindegren har komponerat koral, pianomusik och kammarmusik, deribland en kvintett för stråkinstrument, som utfördes och väckte stort intresse vid den stora musikfesten på k. operan 1906. Lindegren utnämndes 1896 till riddare af Vasaorden och 1903 till ledamot af Musikaliska akademien.

Kungliga Musikkonservatoriet i Leipzig.

Antagningspröfningen äger rum på **Tisdagen, Onsdagen och Torsdagen den 22, 23 och 24 September 1908** mellan kl. 9 och 12. Personlig anmälan till denna pröfning verkställes på konservatoriets kontor **den 21 September**. Undervisningen omfattar alla grenar af musikalisk konst, nämligen: *Piano, samtliga Blås- och Stränginstrument, Orgel, Konsertsång och dramatisk operautbildning, Kammar-, Orkester- och Kyrko-musik samt Teori, Musik-historia, Litteratur, och Estetik.*

Prospekt på tyska och engelska utlämnas gratis.

Leipzig i Juni 1908.

För direktionen för

Det Kungliga Musikkonservatoriet.
Dir Röntsch.

(S. T. A. 210760.)

Richard Anderssons Musikskola.

Höstterminen börjar den 15 September 1908. Anmälningdagar: Fredagen den 11 och Lördagen den 12 Sept. kl. 12—2 och 5—6 e. m. Mottagningstid för skolan kl. $\frac{1}{2}2$ — $\frac{1}{2}3$ e. m. alla dagar från och med den 15 September.

Richard Anderssons mottagning från d. 15 Sept. Onsdagar och Lördagar kl. $\frac{1}{2}2$ — $\frac{1}{2}3$ e. m.

Brunnsgatan 28, 2 tr., Stockholm.

Filialer finnas å Söder, Östermalm samt öfre Norrmalm.
(G. 22279).

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B, ö. g., 3 tr. upp. Allm. Tel. 11596.

Höstterminen börjar den 16 September. Anmälningstid: den 14 och 15 September kl. $\frac{1}{2}2$ — $\frac{1}{2}4$ samt $\frac{1}{2}6$ — $\frac{1}{2}7$ e. m. Efter terminens början anmälning- och mottagningstid: Måndagar och torsdagar kl. $\frac{1}{2}2$ — $\frac{1}{2}3$. Prospekt tillhandahålles.

Slgrld Carlhelm-Gyllenskiöld.

J. G. Malmström
**PIANINON
FLYGLAR**
Göteborg.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.
Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården.
Frans J. Huss.

Förstklassiga rutinerade

- MUSIKER -

finna engagement vid Konsert-Föreningens orkester i München. Inträde senast 1 Oktober 1908. Behöfliga äro:

Två 1:a violinister	2,400 mk årsgage	Två 2:a Fagottister	2,400 mk årsgage
En 2:a violinist (Ledare)	2,400 »	Två 1:a Hornister	3,000 »
Tre Altviolinister	2,160 »	Två » Trumpetare	3,000 »
Tre Basister	2,160 »	En » Basunist	2,700 »
En 1:a Flöjtist	3,000 »	Två 2:a Hornister	2,400 »
Två » Oboister	3,000 »	Två » Tubaister	2,400 »
En » Klarinettist	3,000 »	En » Pukslagare	2,400 »

Offerter med bilaga af fotografi och betyg till

Konsertföreningen München.
Tonhalle Türkenstrasse 5.

PIANOMAGASIN.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmström, Kungl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmström, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlin's världsberömda firma. Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
13 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

J. LUDV. OLHSSON

STOCKHOLM.

Hamngatan 18 B.

Flyglar. Pianinos och Orgelharmo-
nier af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i *största* lager till *billigaste* priser under fullkomligt ansvar för instrumentets bestånd.

Obs! Hufvuddepôt för *Blüthners* och *Rönischs* världsberömda Flyglar och Pianinos.

Åtskilliga Musikalier

utgifna af Musikaliska Konstföreningen, Stockholm, under åren 1890 — 1905 till salu för hälften af bokläspriset.

Förteckning till spekulanter om 20 öre i frimärken insändes.

SVEN B. LINDZÉN,
— Borås. —

INNEHÅLL.

Albert Ranft. Kungl. teaterns nye chef (med porträtt) — Från Romas horisont, IV. »Teatro Costanzi»: Strauss' »Salome» etc. — »S. Carlo», Napoli, »Corea» m. fl. konserter, af Anteros. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, samt från andra land. Dödsfall. — Annonser.